

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาความพึงพอใจ ในด้านสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านบริการ ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ และด้านข้อมูลข่าวสารการให้บริการ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้าง และพัฒนาแบบสอบถาม
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
6. รายละเอียดวิธีการติดต่อ และการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง
7. วิธีการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่เข้ามาใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในกรุงเทพมหานคร ทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในโรงแรม และที่เป็นศูนย์สุขภาพ ในกรุงเทพมหานคร ระหว่างเดือนมกราคม ถึง เดือนมีนาคม 2551

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 100 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 100 คน ที่มุ่งเน้นในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และมีความสนใจ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ และ/หรือ ภาษาญี่ปุ่นได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบไปด้วยแบบสอบถามภาษาไทย แบบสอบถามภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามภาษาญี่ปุ่น เพื่อรวบรวมข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของ

นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ในกรุงเทพมหานคร โดยมีกรอบแนวความคิดด้านสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านบริการ ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ และด้านข้อมูลข่าวสารการให้บริการ และการประชาสัมพันธ์ ประกอบไปด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และภูมิลำเนา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกคำตอบ และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว ได้แก่ การรู้จักการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว แบบสอบถามมีลักษณะเลือกคำตอบ และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ ระดับความคาดหวัง และระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในด้านสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านการบริการ ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ และด้านข้อมูลข่าวสารการให้บริการและการประชาสัมพันธ์ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	4
มาก	มีค่าเท่ากับ	3
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

เกณฑ์เทียบระดับความคาดหวังหรือความพึงพอใจ แปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่ได้มีเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคาดหวัง/ระดับความพึงพอใจ
ตั้งแต่ 3.26 - 4.00	มากที่สุด
ตั้งแต่ 2.51 - 3.25	มาก
ตั้งแต่ 1.76 - 2.50	น้อย
ตั้งแต่ 1.00 - 1.75	น้อยที่สุด

3. ขั้นตอนการสร้าง และพัฒนาแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีทั้งปลายปิด (Close End) และปลายเปิด (Open End) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ โดยแบบสอบถามที่เป็นภาษาไทย สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย และแบบสอบถามที่เป็นภาษาอังกฤษ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ และ/หรือภาษาญี่ปุ่นได้ โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในกรุงเทพมหานคร โดยมีกรอบแนวคิดด้านสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านบริการ ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ และด้านข้อมูลข่าวสารการให้บริการ และการประชาสัมพันธ์
3. นำแบบสอบถามที่ได้ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน
4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา
5. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน ในครั้งนี้ เพื่อตรวจสอบความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัก (Cronbachs' alpha coefficient) ซึ่งเป็นค่าที่ใช้วัดความเชื่อถือได้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549)

ผลจากการทดสอบ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัก (α) มีค่าเท่ากับ 0.95 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่น โดยหาได้จากสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{k \overline{Co\ variance} / \overline{Variance}}{1 + (k - 1) \overline{Co\ variance} / \overline{Variance}}$$

โดยที่ k = จำนวนคำถาม

$\overline{Co\ variance}$ = ค่าเฉลี่ยของค่าแปรปรวนร่วมระหว่างคำถามต่างๆ

$\overline{Variance}$ = ค่าเฉลี่ยของค่าแปรปรวนของคำถาม

$$\alpha = \frac{k\bar{r}}{1 + \bar{r}(k - 1)}$$

โดยที่ \bar{r} = ค่าเฉลี่ยของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของทุกคำถาม

6. นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด

วิธีการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถาม ทำได้โดยทำการศึกษาบทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และสามารถสรุปกรอบแนวความคิดในการสร้างแบบสอบถาม จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านการบริการ ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ และด้านข้อมูลข่าวสาร การให้บริการ และการประชาสัมพันธ์ โดยความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นจึงทำการส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือเพื่อหาความตรงตามเนื้อหาสาระ (Content Validity) แล้วจึงให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา ทำการแปลเป็นภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น ให้ตรงตามเนื้อหาสาระอีกครั้ง (รายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังภาคผนวก ฅ)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถาม จากนักท่องเที่ยว ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเป็นนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง ที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ทั้งใน โรงแรม และศูนย์สุขภาพต่าง ๆ โดยความสมัครใจ

ทั้งนี้ ได้ทำการติดต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ทั้งใน โรงแรม และศูนย์สุขภาพต่าง ๆ โดยทำการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวทั้งสิ้นจำนวน 200 คน แบ่งได้ ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใน โรงแรม (ศูนย์สุขภาพในโรงแรม)
 - เก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 50 คน
 - เก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 50 คน
 (ที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ และ/หรือ ภาษาญี่ปุ่น ได้)

2. แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เป็นศูนย์สุขภาพต่าง ๆ

- เก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 50 คน
- เก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 50 คน
- (ที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ และ/หรือ ภาษาญี่ปุ่นได้)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 ระดับความคาดหวัง และความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยว เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดย การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบค่า "ที" (t-test) ในการเปรียบเทียบความพึงพอใจนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ

6. รายละเอียดวิธีการติดต่อ และการเก็บข้อมูล

วิธีการได้มาซึ่งสถานที่ในการเก็บข้อมูล กระทำโดยติดต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพกลุ่มศักยภาพสูง ทั้งในโรงแรมและศูนย์สุขภาพต่าง ๆ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพกลุ่มศักยภาพสูงนั้นมีคุณสมบัติที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง หรือนักท่องเที่ยวที่มีกำลังในการใช้จ่าย ใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้สูง ทั้งนี้คุณสมบัติดังกล่าวกำหนดด้วยราคาค่าบริการที่สูง หากเป็น โรงแรม จะอยู่ในระดับ 4 ดาวขึ้นไป หากเป็นสปา หรือศูนย์สุขภาพต่าง ๆ จะมีอัตราค่าบริการที่สูงเฉลี่ยอยู่ที่ 1,000 - 6,000 บาท ต่อครั้ง มีการบริการที่ดี สามารถเข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงได้ง่าย เป็นต้น

การเก็บข้อมูล ทำการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ จำนวน 200 คน จากแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ดังต่อไปนี้

1) แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในโรงแรม (ศูนย์สุขภาพในโรงแรม) ได้แก่

1. Health Club โรงแรม Dusit Princess
เลขที่ 53 ถ. ศรีนครินทร์ แขวงหนองบอน เขตประเวศ กรุงเทพฯ 10250
2. The Spa & Health Club โรงแรม Pan Pacific Bangkok
เลขที่ 952 ถ. พระราม 4 กรุงเทพฯ 10500
3. Spa Ten โรงแรม Siam@Siam Design Hotel & Spa
เลขที่ 865 ถ. พระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
4. Fitness Center โรงแรม Sofitel Central Plaza Bangkok
เลขที่ 1695 ถ. พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
5. Tantara Health Spa โรงแรม Pathumwan Princess
เลขที่ 444 ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

2) แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เป็นศูนย์สุขภาพต่าง ๆ ได้แก่

1. Health Land
142/6 ถ.จรัญสนิทวงศ์ ปิ่นเกล้า กรุงเทพฯ 10700
2. Nana Beauty House
15 ซอยอารีย์ ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
3. Po Massage
เลขที่ 14/6 สุขุมวิท ซอย 33 แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110
4. Naraban Your Spa
67 หมู่ 5 ถ.เพชรเกษม ต.อ้อมน้อย อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร 74130
5. Soqi Hot Spa
ชั้น 2 เซ็นทรัลพลาซ่า สาขารัตนาธิเบศร์ ถ.รัตนธิเบศร์ ต.บางกระสอบ อ.เมือง
จ.นนทบุรี 11000

7. วิธีการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจาก แหล่งท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพที่ทำการเก็บข้อมูลนั้น นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาใช้บริการทางสุขภาพเป็นนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง จึงมีความต้องการความเป็นส่วนตัวในระดับสูงมาก ผู้วิจัยจึงมีการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยการปกปิดข้อมูลและแนะนำตัวอธิบายวัตถุประสงค์และขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งขอความร่วมมือในการทำวิจัย และชี้แจงให้ทราบว่า การตอบรับหรือการปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้จะไม่มีผลต่อกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลทุกอย่างจะถือเป็นความลับและนำมาใช้ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างสามารถแจ้งการขอออกจากการศึกษาได้ก่อนที่การวิจัยจะสิ้นสุดลง โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผลหรือคำอธิบายใด ๆ ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลอันใดต่อกลุ่มตัวอย่างและครอบครัว ทั้งนี้ เป็นไปด้วยความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องเข้ารับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน โดยผ่านทางคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผ่านการพิจารณาในแง่จริยธรรมให้ดำเนินการศึกษาวิจัยได้ โดยได้รับใบรับรองจริยธรรม ทั้งแบบภาษาไทย และภาษาอังกฤษ รับรอง ณ วันที่ 3 ธันวาคม 2550 เลขที่ใบรับรอง 006/2551